

Posudek práce Olgy Slowik *Literární a feministická publicistika Pavly Moudré*

Práce Olgy Slowik, jejíž téma si vybrala studentka sama, se zabývá částí rozsáhlé a mnohostranné publicistické činnosti pacifistky, feministky, vegetariánky, spiritistky Pavly Moudré. Této pozoruhodné osobnosti byla v poslední době věnována pozornost hlavně v souvislosti s jejím přátelstvím s Přemyslem Pitrem. Vznikla i dobrá diplomová práce o jejím životě založená v podrobném studiu archivních materiálů. Na počátku proto Olga Slowik pečlivě shrnuje stav bádání o Pavle Moudré, většina prací sleduje hlavně její biografii. Studentka se pak vydává jinou než biografickou cestou a po krátkém představení důležitých okolností kritičtina života se soustředí hlavně na publicistiku literární a feministickou a kontexty této publicistiky. Vědomě nechává stranou autorčinu tvorbu beletristickou a překladovou, stejně jako rozsáhlou práci teosofickou a mírovou. V centru publicistiky Pavly Moudré, kterou Olga Slowik deskribuje, je žena nebo spíše určitý koncept ženství. Toto klíčové téma také strukturuje diplomovou práci. Olga Slowik nejprve představuje ženské časopisy, s nimiž byla Moudrá spojena, v nich se zaměřuje na publicistiku literární a divadelní, hlavně se věnuje autorkách a obrazům ženy v beletrii. V druhé části diplomové práce sleduje koncepty ženství konce 19. století v křížovatkách moderních reformních hnutí, ale i socialismu, pacifismu a theosofie. K tomu slouží podrobné analýzy textů Pavly Moudré o Augustu Bebelovi, Ellen Keyové i části věnované Otto Weiningerovi. Olga Slowik se neuspokojuje s jednoduchou odpovědí, ale vždy sleduje dynamiku eklektických názorů Moudré i s jejich dnes špatně pochopitelnými peripetemiemi. Je pozoruhodné, jak různé zdroje Moudrá využívala, ale přes všechnu zmíněnou eklektičnost se jejími pracemi vine základní linie víry v budoucno, které bude bez agrese, a člověk se navrátí k přirozenějšímu stavu věcí. Role ženy jako bytosti méně vzdálené přírodě a také méně agresivní a dobytčinná je pak nezastupitelná. V tomto duchu Moudrá pojímala ženskost jako utopický koncept. V tomto bodě se také setkávala s jinou svéráznou myslitelkou Annou Pammrovou, s níž vedla rozsáhlou korespondenci. Olze Slowik se myslím

tato linie podařila zdařile formulovat. Z dnešního hlediska mnohé její názory mohou vypadat až bizarně, ale Olga Slowik nepropadá násilným aktualizacím a dílo Moudré pečlivě čte. Sleduje mnoholetý vývoj publicistiky a zkouší tento vývoj vyložit. Možná by nebylo nezajímavé nahlédnout názorovou proměnu Moudré za první světové války, radikalizaci autorky v kontextech rozsáhlých debat o „odmužštění“ světa (termín dobový) a depopulaci. Ale to přesahuje rámec diplomové literárně historické práce a zasahuje do jiných oborů.

Studentka inteligentně využívá genderové kategorie a obezřele analyzuje kategorii ženství v díle kritičky. Genderové literární historie užívá Olga Slowik s plným vědomím, že jde o ostrý kritický nástroj, s nímž se musí pracovat opatrně. V její práci genderová literárně historická analýza nepotřebuje žádnou vnější obhajobu a je funkční. Vědecká akribie studentky je nezpochybnitelná. Na závěr bych chtěla poznamenat okolnost, která je pro dobrou diplomovou práci nezastupitelná: spolupráce s Olgou Slowik byla podnětná a plodná. Vždy to byl dialog a setkávání.

Na práci je třeba ocenit i kultivovanou češtinu studentky, pro kterou čeština není mateřskou řečí.

Práci ráda doporučuji k obhajobě.

Libuše Heczková